

Mál nr. 439/2021**M og
V v/ Ábyrgðartryggingar atvinnureksturs X****Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.****Gögn.**

Málskot móttakið 18. nóvember 2021 ásamt fylgiskjölum.

Bréf V dags. 13. desember 2021.

Viðbótarathugasemdir M dags. 21. janúar 2022.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 16. nóvember 2020 hafi M, er hann var að störfum fyrir X, orðið fyrir líkamstjóni. Atvik hafi verið þau að M hafi verið að bera stóra spónaplötu niður hringstiga sem hafði verið plastaður til að verja hann fyrir ummerkjum frá umgangi. Samkvæmt vitnisburði samstarfsmanns M, Y, hafi M misst mátt í löppunum eða misstigið sig og fallið beint fram fyrir sig án þess að bera fyrir sig hendurnar. Engin önnur vitni hafi verið að atvikinu og M muni ekki sjálfur hver aðdragandi þess hafi verið. Lögregla, sjúkralið og Vinnueftirlitið hafi verið kvödd á vettvang. M hafi verið fluttur á bráðamóttöku þar sem hann hafi verið greindur með innkýlt höfuðkúpabrot og heilablæðingu og séu varanlegar afleiðingar þessa umtalsverðar. Vegna þessa gerir M kröfu um bætur úr ábyrgðartryggingu X. Byggir hann kröfu sína á því að orsök slyssins sé sú að honum hafi verið falið að vinna við ófullnægjandi aðbúnað í hættulegum aðstæðum, þ.e. hann hafi runnið á sleipu plastinu sem sett var yfir teppið í stiganum til að hlífa því. Hefði X átt að leita annarra leiða til að verja teppið. Með því að gera M að starfa við þessar hættulegu aðstæður hafi verið brotið gegn nánar tilgreindum ákvæðum laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, svo og reglna settum með stoð í þeim. Umferðarleiðir á vinnustöðum skuli þannig vera greiðfærar til að koma í veg fyrir að starfsmenn renni til, hrasi o.s.frv. Þá skuli umferðarleiðir vera það rúmar að hægt sé að handleika byrðar í uppréttri stöðu án hættu á heilsutjóni. M byggir einnig á því að slysið megi rekja til þess að verklagsreglur eða almennar leiðbeiningar hafi ekki verið til staðar. Ekki liggi fyrir að verkstjóri hafi verið á staðnum og í ljósi hinna erfiðu aðstæðna verði að gera sérstaklega ríkar kröfur til verklags og öryggisráðstafana. Mögulega hefði þá mátt koma í veg fyrir umrætt tjónsatvik hefðu fleiri starfsmenn verið M og Y til aðstoðar eða leiðsagnar við burðinn. Í umsögn Vinnueftirlitsins sé þá komist að þeirri niðurstöðu að áhættumeta hefði átt burð niður stigann, en umræddur verkþáttur hafi ekki verið áhættumetin. Hefði slíkt áhættumat verið framkvæmt hefði það átt að leiða í ljós hættuna við umræddan verkþátt og gefa X tilefni til að grípa til aðgerða til að draga úr henni. Þá er því hafnað að M hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi enda sé ekkert komið fram er renni stoðum undir það. Sé því óskertur bótaréttur til staðar.

Í bréfi V kemur fram að félagið telji ósannað að slys M verði rakið til frágangs plastsins í stiganum, ófullnægjandi verkstjórnar, ónógra öryggisráðstafana, skorts á áhættumati, annarra atvika eða aðstæðna sem X beri skaðabótaábyrgð á. Orsakir falls M séu ekki að fullu ljósar og það sé álit V að M hafi fengið flogakast eða misst meðvitund með þeim afleiðingum að hann missti fótanna og féll í stiganum, en samkvæmt framburði Y hafi M ekki borið fyrir sig hendur í fallinu. Því sé alfarið mótmælt að aðbúnaður á vinnustað hafi við ófullnægjandi, alltítt sé að verja gólfefni með plasti og ekkert liggi fyrir um að frágangi plastsins hafi verið ábótavant. Þá er því hafnað að aðstæður hafi verið svo erfiðar eða hættulegar að þörf hafi verið á sérstöku áhættumati, öryggisráðstöfunum eða verklagsleiðbeiningum. Um hafi verið að ræða einfalt verk sem M og Y hafi verið fullfærir um að vinna án sérstakra ráðstafana, en hvorki hafi verið mögulegt né tilefni til að koma upp fallvörnum í stiganum. Það sé tjónþoli sem beri sönnunarbyrðina fyrir því að skilyrði skaðabótaábyrgðar séu fyrir hendi og slík sönnun hafi samkvæmt framansögðu ekki tekist.

Álit.

Rétt er að geta þess að með úrskurði nefndarinnar í máli 438/2021 var tekin afstaða til þess hvort umrætt tjónsatvik félli innan slyshugtaks vátryggingaréttar. Það var afstaða nefndarinnar í því máli að svo væri og kemur málflutningur aðila hvað þann þátt ágreinings þeirra varðar því ekki til frekari umfjöllunar. Þrátt fyrir afstöðu nefndarinnar í því máli liggur þó fyrir að ekki er að fullu ljóst hvernig slys M bar að, enda rekur M ekki minni til aðdraganda slyssins og frásögn Y er ekki afdráttarlaus varðandi það hvernig fall M atvikaðist. Sönnunarbyrði þess að tjón hans sé að rekja til saknæmra

athafna eða athafnaleysis X, aðila, atvika eða aðstæðna sem hann það ábyrgð á hvílir á M. Skýrsla Vinnueftirlitsins um slysið, dags. 18. nóvember 2020, liggur fyrir nefndinni. Í skýrslunni kemur fram sú afstaða að áhættumeta hefði átt burð niður umræddan stiga, en 120x200 sentimetra spónaplata hefði verið borin niður hringlaga stiga. Undirlag hefði verið plastað fyrir um daginn til að hlífa teppi í stiganum og gæti það hafa verið ójafnt og hált og þannig ýtt undir fallhættu. Ekki hafi verið sjáanlegt ryk eða sag á plastinu. Fyrirmæli Vinnueftirlitsins til X voru þau að gera skyldi skriflega áætlun um öryggi og heilbrigði fyrir vinnustaðinn. Í skýrslunni er þannig ekki tekin skýr afstaða til þess hvað olli því að M féll í stiganum og ekki verður heldur dregin sú ályktun af henni að skortur á skriflegri áætlun um öryggi og heilbrigði á vinnustaðnum eða skortur á áhættumati umrædds verkþáttar hafi orsakað fall M. Þá verður ekki ráðið af skýrslunni, þrátt fyrir skort á áhættumati og áætlun um öryggi og heilbrigði, að aðbúnaði eða verklagi hafi verið ábótavant með þeim hætti að leitt hafi til líkamstjóns M. Af fyrirliggjandi lögregluskýrslu um atvikið, dags. 18. nóvember 2020, verður heldur ekki ráðið að fall M verði rakið til saknæmra athafna eða athafnaleysis X, aðila, atvika eða aðstæðna sem það beri ábyrgð á. Hefur M því samkvæmt framansögðu ekki tekist að sýna fram á að skilyrði skaðabótaábyrgðar séu uppfyllt.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 15. mars 2022.

Sóley Ragnarsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir